

Z nowości wydawniczych

Ks. Jan Sochoń, *Bezcielesny sens. Szkice z filozofii kultury*, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2021, s. 418, ISBN 978-83-65792-31-0.

Książka stanowi zbiór esejów z filozofii kultury. Autor odsłania przed Czytelnikiem nie zawsze uświadamiany sobie przez twórców obszar kultury. Chodzi mianowicie o religię i o to wszystko, co związane jest z życiem religijnym człowieka, a co stanowi integralny i szczególnie doniosły element kultury. Autor wprowadza w ten bezcielesny, duchowy sens wewnętrznego wymiaru życia kulturowego człowieka, którego celem jest doprowadzić do zaktualizowania w stopniu możliwie najwyższym wszystkich osobowych potencjalności. Autor ukazuje metafizyczne podstawy kultury prawdziwie ludzkiej, będącej kolebką egzystencji i rozwoju osobowego człowieka, oraz wzory osobowe pisarzy i artystów, którzy w swej twórczości odnoszą się do sfery istnienia. Wraz z Autorem tego wyjątkowego zbioru esejów zgłębiamy tajemnicę twórczego życia osobowego człowieka, przemierzając filozofię, teologię, literaturę, sztukę i religię.

Robert T. Ptaszek, *Filozoficzne aspekty alternatywnej religijności*, seria „Monografie i Studia z Filozofii Realistycznej”, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2021, s. 438, ISBN 978-83-65792-32-7.

Książka zawiera filozoficzną analizę nurtów, prądów i ruchów religijnych, które powstają w opozycji do Kościoła katolickiego, wspólnot chrześcijańskich oraz innych wielkich religii świata. Autor określa to zjawisko jako powstawanie „alternatywnych ruchów religijnych” lub „alternatywnych form religijności” i wskazuje, że towarzyszy ono wielkim religiom od początku ich istnienia. Jednak dopiero w latach 70. ubiegłego wieku badania naukowe dotyczące alternatywnej religijności stały się odrębną dyscypliną naukową. Obecnie kilkuset uczonych na całym świecie zajmuje się studiowaniem różnych aspektów tej problematyki.

Autor wraz ze swoją monografią wpisuje się w szerszy kontekst badań naukowych prowadzonych przez takich badaczy, jak: Massimo Introvigne, J. Gordon Melton czy Eileen Barker. Specyfiką książki jest wykorzystanie realistycznej filozofii bytu jako głównego źródła dla zastosowanego w pracy aparatu naukowego. Jest to ważny wyróżnik, bo badania nad alternatywnymi formami religijności mają najczęściej charakter historyczny, socjologiczny, psychologiczny, prawny, teologiczny czy politologiczny. Niewiele jest natomiast filozoficznych ujęć tej problematyki, a ujęć realistycznych – opartych na klasycznej filozofii bytu – po prostu nie ma.

Książka ma charakter pracy z zakresu filozofii stosowanej – inaczej mówiąc: Autor wykorzystuje filozofię w roli narzędzia w prezentacji i analizie doktryn alternatywnych ruchów religijnych. Wiadomości historyczne, zawartość krytycznie opracowanych źródeł oraz konteksty społeczne podjętych tematów składają się na bazę, która zostaje poddana analizie (oraz ocenie) w świetle realistycznej filozofii bytu, rozwiniętej przez Lubelską Szkołę Filozoficzną, do której Autor należy.

Książka składa się z dwóch części. Pierwsza porządkuje dotychczasową wiedzę na temat alternatywnej religijności. Wyjaśnione są w niej kwestie terminologiczne, przyczyny i źródła wyników dotychczasowych badań nad oddziaływaniem alternatywnych ruchów religijnych (w zakresie zarówno indywidualnym, jak i społecznym), oraz – co najważniejsze – metody badania tych ruchów. Część ta zawiera także prezentację najważniejszych sekt i

herezji w dawnej Europie oraz alternatywnych ruchów religijnych powstałych w czasach nowożytnych i współczesnych.

Zagadnienia omówione w części pierwszej rozprawy pozwalają Autorowi na podjęcie w części drugiej problematyki, stanowiącej główny przedmiot książki. Dotyczy ona relacji między ideami filozoficznymi a doktrynami i nauczaniem alternatywnych ruchów religijnych. W rozdziale czwartym Autor prezentuje najważniejsze współczesne koncepcje filozoficzne, za sprawą których alternatywne ruchy religijne zyskały obecną pozycję w zachodniej kulturze. Rozdział piąty zawiera rekonstrukcję i analizę doktryn trzech najbardziej znanych alternatywnych ruchów religijnych odwołujących się do Biblii: Świadków Jehowy, Kościoła Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (mormonów) oraz Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego. W rozdziale szóstym Autor wskazuje najważniejsze różnice między alternatywnymi ruchami religijnymi odwołującymi się do Biblii a wzorcową religią, za którą przyjęta została na potrzeby tej rozprawy religia katolicka.

Punktem ciężkości książki jest filozoficznie pogłębiona, racjonalna analiza doktryn alternatywnych ruchów religijnych. Jest to cel ważny nie tylko ze względów teoretyczno-poznawczych ale i praktycznych, jako że alternatywne ruchy religijne są źródłem konkretnych zjawisk społeczno-kulturowych, niekiedy bardzo niekorzystnych z punktu widzenia rozwoju osobowego oraz współżycia międzyludzkiego. W oparciu o liczne przykłady Autor wykazuje, jak określony klimat intelektualny sprzyja powstawaniu i rozwojowi alternatywnych ruchów religijnych. Szczególnie istotne jest jednak to, że na potrzeby swoich analiz i ocen Autor dokonuje szczegółowej rekonstrukcji oraz prezentacji doktryn alternatywnych ruchów religijnych. Takie ujęcie tematu czyni książkę interesującą zarówno dla filozofa, jak też teologa i religioznawcy.

Wydanie książki zostało sfinansowane w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” nr projektu 028/RID/2018/19.

Sługa dobry i wierny. Śp. Ksiądz Profesor Andrzej Maryniarczyk SDB we wspomnieniach najbliższych współpracowników, ułożył i zredagował Arkadiusz Gudaniec, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2021, s. 91, ISBN 978-83-65792-38-9.

Ta mała książeczka zawiera garść wspomnień o osobie śp. ks. prof. Andrzeja Maryniarczyka, a wyrosła z głębokiego przeżycia straty po niespodziewanym odejściu Mistrza i Przyjaciela. U genezy publikacji leży potrzeba podzielenia się doświadczeniem obcowania z osobą pod wieloma względami niezwykłą, gdy tylko jej zabrakło. Wycinki wspomnień, zebranych tuż po niespodziewanej śmierci, zostały ułożone tematycznie, by ukazać różne strony służby społecznej i pracy nauczycielskiej Ks. Profesora, w całym swym życiu oddanego Bogu i ludziom. Począwszy od „Okruchów najstarszych wspomnień” kolegów ze studiów filozoficznych oraz najdawniejszych współpracowników, poprzez rozdziały: „Mistrz”, „Przewodnik i pedagog”, „W służbie ludziom”, „Człowiek heroicznej pracy”, „Filozof”, „Oddany uniwersytetowi”, aż po wspomnienia osnute wokół jego „Szczególnej więzi z Mistrzem: M. A. Krąpcem”, posługi jako „Człowieka Kościoła, kapłana i patrioty”, i wreszcie redagowania „Największego dzieła: Encyklopedii”. Zbierając i wydając wspomnienia, redaktor i autorzy złożyli w ten sposób skromny hołd swemu Profesorowi i Przyjacielowi, wierząc, że powstanie więcej podobnych publikacji, a w miarę upływu czasu będzie można coraz bardziej uświadomić sobie, jak wiele Ks. Profesor ofiarował z siebie, jak wiele osób odczuwa wdzięczność, i jak wielki plon jego praca może wciąż przynosić.

Antonio Rosmini, *O istocie prawa*, przekład z języka włoskiego, wstęp i komentarze Krzysztof Jan Wroczyński, seria „Teksty – Przekłady – Komentarze”, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2021, s. 502, ISBN 978-83-65792-33-4.

Jak już pisaliśmy w poprzednim numerze „Człowieka w Kulturze” w dziale „Recenzje i omówienia”, *Filozofia prawa* Antonio Rosminiego wydana po raz pierwszy w latach 1841–1843, w dwóch tomach, należy dzisiaj do klasyki myśli filozoficznoprawnej. Obecne wydanie obejmuje część pierwszą dzieła, posiadającą charakter zdecydowanie filozoficzny. Jej przekładu na język polski dokonał prof. Krzysztof Wroczyński. Podstawą tłumaczenia i polsko-włoskiej edycji ukazującej się pod tytułem *O istocie prawa* jest wydanie drugie dzieła, poprawione jeszcze przez Rosminiego, a które ukazało się po jego śmierci, w 1865 r.

Całość książki obejmuje trzy części, z których druga zawiera tekst przekładu traktatu z towarzyszeniem języka oryginału. W części pierwszej znajduje się natomiast słowo od wydawcy, wstęp oraz wprowadzenie Tłumacza do wydania polskiego, zawierające szkic biograficzny Rosminiego, omówienie jego dorobku naukowego oraz komentarze do tekstu przekładu. Wprowadzenie zawiera w szczególności prezentację treści *Filozofii prawa* Rosminiego, omówienie wpływu koncepcji włoskiego myśliciela na dalszy rozwój tej dziedziny badań w szkole rosminiańskiej. Tłumacz ponadto zwraca uwagę na personalizizm obecny w koncepcji prawa Rosminiego.

Część trzecia książki zawiera aparat krytyczny, na który składa się indeks osobowy, indeks przedmiotowy oraz wybrana bibliografia, w której akcent położony został na podstawową literaturę włoską, dotyczącą myśli filozoficznoprawnej Rosminiego. Tłumacz przywołał również główne pozycje książkowe i artykuły poświęcone Rosminiemu w literaturze polskiej.

Lektura traktatu Rosminiego może być – zdaniem Tłumacza i redaktorów oraz profesorów rekomendujących książkę Czytelnikowi: prof. Henryka Kieresia i prof. Marka Zirka-Sadowskiego – niezwykle pomocna i inspirująca dla badań współczesnych w dziedzinie zarówno filozofii prawa jak i nauk prawnych, szczególnie zaś rozwijanych w nurcie personalistycznym. Osoba ludzka jest bowiem centrum doświadczenia i wyjaśnienia fenomenu prawa, gdyż – jak uważał Rosmini – osoba jest istniejącym prawem.

***The Great Ideas of Religion and Freedom: A Semiotic Reinterpretation of The Great Ideas Movement for the 21st Century*, ed. by Peter A. Redpath, Imelda Chłodna-Błach and Artur Mamcarz-Plisiecki, Value Inquiry Book Series: vol. 369: “Philosophy and Religion”, Brill, Leiden-Boston 2021, s. 308, ISBN 978-90-04-46800-9 (hardbook); ISBN 978-90-04-46801-6 (e-book).**

Książka stanowi owoc międzynarodowej współpracy redaktorów – ze strony amerykańskiej: prof. Petera A. Redpatha (również autora wprowadzenia i artykułu podsumowującego), a ze strony polskiej prof. Imeldy Chłodnej-Błach i prof. Artura Mamcarza-Plisieckiego z KUL przy merytorycznym wsparciu i opiece prof. Piotra Jaroszyńskiego. Praca ukazuje się w serii wydawnictwa Brill pod nazwą „Philosophy and Religion”. Książka swoim tytułem i tematem nawiązuje do amerykańskiego ruchu powstałego z inspiracji Mortimera J. Adlera, dotyczącego najważniejszych filozoficznych idei ludzkości oraz ich wpływu na współczesną kulturę. Redaktorzy i autorzy dokonali refleksji nad ideami religii i wolności, zastanawiając się nad ich reinterpretacją w nowym stuleciu. Wśród autorów tomu znajdujemy oprócz wymienionych już wyżej osób także: Marię Joannę Gondek, Joannę Kiereś-Łach, Arkadiusza Gudańca, Wojciecha Daszkiewicza, Katarzynę Stępień, Rafała Charzyńskiego, Tomasza Dumę, Roberta T. Ptaszka, Marviną B. Daniela Peláeza, Jasona Morgana, Adama L.

Barboricha. Wśród poruszanych tematów znalazły się refleksje nad nauczaniem Adlera o wielkich ideach, nad znaczeniem zdrowego rozsądku i filozoficznego realizmu, wokół sztuk wyzwolonych, edukacji klasycznej, nauki Karola Wojtyły o prawdzie i dobru, filozoficznych źródeł kryzysu kultury zachodniej i dróg wyjścia, postaci i nauczania Czesława Martyniaku, profesora KUL okresu międzywojnia, transcendencji osoby ludzkiej, miejsca wielkich idei w chrześcijaństwie, klasycznym konfucjanizmie i buddyzmie. Poszczególne rozdziały oprócz tytułowego tematu relacji religii i wolności spaja postać Mortimera J. Adlera, amerykańskiego myśliciela i reformatora, ukazującego potencjał zachodniej cywilizacji z jej wspaniałym dziedzictwem filozoficznego myślenia.

Zbigniew Pańpuch, *Realizm w czasach przełomu. Antyczne korzenie cywilizacji europejskiej*, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2021, s. 293, ISBN 978-83-65792-37-2.

Książka to szczególna, Autor żywi bowiem przekonanie, że podstawowy rys współczesnej cywilizacji stanowi odchodzenie od realnej rzeczywistości i pogrążanie się w fałszywym (skutek pomyłki) czy wirtualnym (celowo wytworzonym sztucznym) świecie. Choć tendencja taka była już zidentyfikowana już u początków cywilizacji europejskiej (śródziemnomorskiej, łacińskiej), to jednak w dziejach przebierała różne postaci, mniejszej lub większej kumulacji, wpływając na bieg wydarzeń. U początków myśli cywilizacyjnej filozofowie poszukiwali i wskazywali na jej racjonalne i realistyczne podstawy, identyfikowali absurdy i nieciągłości w racjonalnym poznawaniu świata osób i rzeczy, próbowali wychodzić z rozwiązań błędnych i wypracować właściwe. Dlatego myśl starożytnych może stanowić punkt odniesienia do oceny tego, co się obecnie dzieje, czy i jak daleko nastąpiło odejście od pierwotnych podstaw racjonalności. W wyniku wielowiekowej refleksji udało się wypracować w końcu bardziej zaawansowane teoretyczne podstawy i uwolnić się od pomyłek tym bardziej, że niestety niektóre z nich miały tendencję do powtarzania się i były doświadczane w praktyce, zatem można było „uczyć się na błędach”. Cały zatem wysiłek cywilizacyjny opierał się w europejskim kręgu kulturowym na dążeniu do rozpoznania rzeczywistości w jej najważniejszych wymiarach (dziedzinach, aspektach) i wytworzenia sposobów działania i życia na miarę tego poznania.

Brak adekwatnego rozpoznania rzeczywistości skutkować musi fałszywym działaniem i życiem. Dochodzi także niebezpieczeństwo celowego tworzenia „sztucznej rzeczywistości”, zwanej dzisiaj wirtualną, wspomaganą komputerowo i medialnie, dającą nieograniczone możliwości manipulacji i wykorzystywania ludzi, a ostatecznie ich niszczenia. Bronią przed tymi możliwymi aberracjami są wypracowane rozumienia prawdy, dobra i piękna, zarówno w dziedzinie życia ziemskiego (naturalnego), jak i religijnego (nadprzyrodzonego), funkcjonujące pod syntetyzującą je nazwą świętości. Cała rzeczywistość ma bowiem swoje ostateczne źródło, przyczynę istnienia i zasadę działania, co od początków wskazywała filozofia. Przyczynę tę po wiekach dociekań i przy wsparciu Objawienia chrześcijańskiego zidentyfikowano jako osobowy Absolut – Boga, co oznacza, że zagubienie czy odejście od zasad i praw istnienia oraz działania świata jest także wyizolowaniem się od Zasady Bytu.

Autor zatem w swych rozważaniach zwraca się do historycznych podstaw i źródeł filozofii i jej rozwoju w tym celu, aby przechować to, co potwierdziło swą wartość w biegu dziejów, kontynuować tradycję poszukiwania i pogłębiania prawdy o świecie poprzez lepsze jej zrozumienie, a także unikanie popełnianych w przeszłości błędów. Postawa ta zwana historyzmem, polegająca na korzystaniu z wielowiekowego doświadczenia i tradycji filozoficznej, inspirowała napisanie książki. Autor przywołuje dwóch największych filozofów

starożytności – Platona i Arystotelesa, którzy stworzyli podstawy filozofii i racjonalnego poznawania rzeczywistości – by dać komentarz do zjawisk z przełomu XX i XXI w.

Książka składa się z czterech części. W części pierwszej „Rzeczywistość czy fikcja” Autor podjął problem mediów i mediolizmu jako czynnika dominującego życie całych społeczności, odrywającego je od prawdy i od pogłębionego rozumienia realnego świata osób i rzeczy, co przeradza się w wady działania i pozbawia prawdziwego życia. Autor wskazuje na niezbywalną rolę prawdy jako gwarantującej realizm poznawczy w ujmowaniu najważniejszych obszarów rzeczywistości, jako umożliwiającej i zabezpieczającej postawę wierności rzeczywistości.

W części drugiej „O realną politykę” Autor wskazuje na zagrożenie mitologizacji życia społecznego (politycznego) poprzez funkcjonujące zarówno w przeszłości, jak i we współczesności mity na temat natury i funkcji państwa. Inne zagrożenie dla życia społecznego stanowi zjawisko agresji i przemocy. Inne dyskutowane w tej części książki zagadnienia dotyczą imigracji i ideologii multikulturalizmu. Autor stara się ukazać te problemy w kontekście szans rozwoju dla człowieka i społeczności o ile zostaną spełnione określone warunki.

W trzeciej części książki pt. „Ekonomia – realna czy utopijna?” został zanalizowany problem bardziej ogólny i podstawowy dla ekonomii, jakim jest własność, a także pewne szczegółowe kwestie, pojawiające się na kanwie życia współczesnego, a mianowicie sprawiedliwości czy problemu konieczności podatków w kontekście powstania nowego systemu finansowego. Innym poruszonym tu zagadnieniem jest wzbudzający wciąż kontrowersje handel w niedziele. Autor koncentruje się na aspekcie ekonomicznym i moralnym.

W części czwartej „Szlachetne zdrowie” wskazano klasyczne remedia na problemy sygnalizowane w pierwszej części związanej z uzależnieniami i ucieczką od rzeczywistości. Na tle aktualności koncepcji zdrowia i choroby według św. Tomasza z Akwinu Autor zwraca uwagę na całościowe i filozoficzne podejście do ludzkiego zdrowia. Podejmuje także próbę racjonalnej odpowiedzi w obecnej sytuacji pandemii, w której aspekty zdrowotne dominują w skali społecznej i globalnej jako modyfikujące wszystkie ważniejsze dziedziny życia, nie wyłączając nawet sfery religijnej.

Jadwiga Zamoyska, *O pracy*, Fundacja *Servire Veritati* Instytut Edukacji Narodowej, Lublin 2021, s. 141, ISBN 978-83-66618-10-7.

Wychowawcza myśl Generałowej Jadwigi Zamoyskiej, rozproszona po wielu dziełach, obecnie odkrywana jest na nowo. Wydanie książki *O pracy* pomaga w przywracaniu tej uniwersalnej i ponadczasowej pedagogiki kolejnym pokoleniom wychowawców. Zamoyska, jedna z najwybitniejszych kobiet w Polsce przełomu wieków XIX i XX, w przystępny sposób przybliżyła potrzebę i ogromne znaczenie pracy ludzkiej. Autorka ukazuje jej trzy rodzaje: pracę ręczną (fizyczną), umysłową i duchową. Wbrew społecznym stereotypom i deprecjacjom czy nawet niezauważaniu niektórych rodzajów pracy, zauważa, że „wszelki rozwój i postęp ludzki, ażeby był trwały i istotny, musi się oprzeć na tej potrójnej pracy. Jeżeli dzieła ludzkie mają mniej lub więcej doniosłości i przynoszą mniej lub więcej stałych korzyści, to w tym właśnie stosunku, w jakim mniej lub więcej na tej potrójnej podstawie się wzniosły. Doskonałe wykonanie tego, co umysł i dusza natchnęły, nadaje dopiero tym pomysłom i natchnieniom całkowitą ich wartość. Można by powiedzieć, że to, czym Pan Bóg, tworząc człowieka, uczynił ciało w stosunku do umysłu i ducha, tym w utworach ludzkich jest praca materialna w stosunku do umysłowej i duchowej. Każda z nich każdej jest niezbędną, ażeby swój całkowity rozwój osiągnęła i owoce pożądane przyniosła”. Książka stanowi nieocenioną pomoc dla zrozumienia sensowności wszelkich, nierzadko nużących

form pracy, uczy jak ją planować, jak w danej sytuacji życiowej godzić ze sobą wysiłek fizyczny, intelektualny i duchowy, by służył pełnemu rozwojowi człowieka i ludzkich wspólnot.

Obecne wydanie zawiera posłowie, wprowadzające do życia i dzieła Generałowej, autorstwa prof. Marii Joanny Gondek, jak również zestawioną przez Autorkę posłowania bibliografię prac Zamoyskiej, w tym licznych przekładów na języki obce (w tym szczególnie na angielski przeznaczonych dla amerykańskiego Czytelnika) oraz wybranych opracowań.

zebrała dr hab. Katarzyna Stępień

Ponownie o błędzie antropologicznym i jego konsekwencjach w kulturze

***Błąd antropologiczny i jego konsekwencje w kulturze*, red. nauk. A. Maryniarczyk, K. Stępień, seria „Zadania Współczesnej Metafizyki”, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, wyd. 2, Lublin 2021, s. 293, ISBN 978-83-65792-37-2.**

13 grudnia 2002 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim zorganizowane zostało i odbyło się międzynarodowe sympozjum na temat: „Błąd antropologiczny i jego konsekwencje w kulturze”. Oficjalnie organizatorami tego wydarzenia była Katedra Metafizyki KUL oraz Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, co w praktyce oznaczało, że *spiritus movens* przedsięwzięcia byli o. prof. Mieczysław A. Krąpiec OP oraz jego niestrudzony pomocnik – ks. Andrzej Maryniarczyk SDB, autor kilku słów wprowadzenia do książki, zawierającej teksty wykładów z sympozjum. Powiedział on m.in.: „Celem sympozjum było przedyskutowanie w gronie specjalistów [podkr. – m.p.] z Polski i z zagranicy problemów kryzysu kultury, wynikających z przyjętej błędnej koncepcji człowieka”.

I na pewno dobrze, że po tej „dyskusji w gronie specjalistów” został jakiś trwały ślad – czyli niniejsza książka – bo *verba volant, scripta manent* [słowa ulatują, pisma pozostają]. I że po te „pisma” (czyli teksty wystąpień uczestników sympozjum) sięgnąć może także i dziś, niemal dwadzieścia lat później, każdy (nie tylko specjalista), kto szczerze zainteresowany jest tym, aby poznać i zrozumieć zarówno przyczyny „coraz dziwniejszej codzienności”, jaka go „coraz bardziej otacza”, jak i możliwe dalsze skutki „zgody” na te przyczyny.

Książka *Błąd antropologiczny* ukazała się drukiem w roku 2003, jako kolejna już pozycja w serii „Zadania Współczesnej Metafizyki”, i mogło się wtedy wydać niejednemu, że była to rzecz „bardzo niewczesna”. Bo – przypomnijmy – wtedy najważniejsza stała się uszczęśliwiająca wizja wejścia Polski w struktury polityczno-gospodarcze Unii Europejskiej (a jak się miało okazać – także moralno-światopoglądowe), co nader często nazywano „powrotem Polski do Europy” (jeśli nie wręcz dopiero jej „pierwszym prawdziwym wejściem” do niej), tak jakby polskość i polska kultura były dotychczas czymś względem „europejskości” zewnętrznym. I chodziło wtedy głównie o to, aby „ludzie w Polsce” (jako „kandydaci do europejskości”) możliwie jak najbardziej okazali się godni tego zaszczytu, jaki „im się trafił”. Tymczasem teksty opublikowane w *Błędzie antropologicznym* stanowiły raczej „spis zagrożeń”, jakie nieść może człowiekowi (i jego człowieczeństwu) to, co pozornie wydawać się może gwarancją jego największego szczęścia. I zamiast chwalić naszą bliską „szansę na europejskość” i jej wartości – w tekstach tych jakby „szukano dziury w całym”.

W roku 2004 Polska oficjalnie stała się częścią Unii Europejskiej i... nie wydarzył się obiecany cud. Nic nie stało się przez to wydarzenie od razu doskonałym i bez wad – ani ludzie, ani życie. A późniejsze lata pokazały, że (mimo iż „plan był przecież świetny”) pojawiać zaczęły się problemy, których przecież (zgodnie z planem) być nie powinno, czyli właściwie nie wiadomo dlaczego... coś poszło „nie tak”.

Ale właśnie! – czy na pewno „nie wiadomo dlaczego”?

Bo czy nie o tym właśnie mówili uczestnicy sympozjum w roku 2002 (co zresztą parokrotnie wyrażone zostało też *expressis verbis* w ich tekstach), albo czy nie wokół tego krążyły wtedy ich myśli, że *parvus error in principio magnus est in fine* [mały błąd na początku jest wielkim na końcu]?

I nie jest to jedynie prawda „metafizyczna” w tyleż potocznym co nieprecyzyjnym znaczeniu „metafizyczności”, gdzie ta dziwna „metafizyczność” oznaczać ma coś w sumie (i w istocie!) nieokreślonego, „nie z tej ziemi” i... wymykającego się ludzkiemu pojęciu.

Jest to, jak to się przecież już nieraz okazało, przeciwnie – prawda bardzo „z tej ziemi”: duże kłopoty w przyszłości wynikać mogą z niewielkich, drobnych i „jakby całkiem nieznaczących” omyłek na początku (albo pomysłów czy konceptów zbyt pochopnie wziętych za „wystarczająco doskonałe”).

Od wydania *Błędu antropologicznego* w 2003 r. minęło sporo czasu i wydarzyło się niejedno. Występujący w tej książce magistrzy obronili doktoraty, a potem habilitacje. A kilku z autorów nie ma już wśród nas, niestety – brak Ojca Krąpca (zm. 8 maja 2008) i Księdza Maryniarczyka (zm. 27 grudnia 2020). Ale „zostają pisma” i – oby! – ludzka ciekawość prawdy oraz... chęć uniknięcia w porę „małego błędu na początku, który wielkim może okazać się na końcu”, w czym oby pomocna okazała się także niniejsza publikacja...

– marcin pieczyrak

Warto przypomnieć, że w serii „Zadania Współczesnej Metafizyki” ukazały się dotychczas następujące pozycje: *Poznanie bytu czy ustalanie sensów?* (nr 1), *Rozum otwarty na wiarę* (nr 2), *Osoba i realizm w filozofii* (nr 3–4), *Błąd antropologiczny* (nr 5), *Metafizyka w filozofii* (nr 6), *Analogia w filozofii* (nr 7), *Substancja – Natura – Prawo naturalne* (nr 8), *Dusza – Umysł – Ciało* (nr 9), *Spór o cel* (nr 10), *Spór o rozumienie filozofii* (nr 11), *Osoba i uczucia* (nr 12), *Spór o prawdę* (nr 13), *Spór o dobro* (nr 14:), *Spór o piękno* (nr 15), *Spór o naturę ludzką* (nr 16), *Spór o początek i koniec życia ludzkiego* (nr 17), *Wokół antropologii Karola Wojtyły* (nr 18), *O metafizyce Arystotelesa* (nr 19), *Nieprzemijająca nowość filozofii Tomasza z Akwinu* (nr 20), *Spór o metafizykę. W 10. rocznicę śmierci o. Mieczysława A. Krąpca OP* (nr 21), *Kim jest człowiek? Współczesne debaty antropologiczne* (nr 22).

W roku 2016 seria uhonorowana została Nagrodą FENIKS 2016 przez Stowarzyszenie Wydawców Katolickich.